

DEBRECZENI ELLENŐR

Politikai, közgazdasági s társadalmi lap.

A BALKÖZÉPPÁRT KOZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször, u. m. hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési feltételek: helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve. Egész évre 10 ft. Félévre 5 ft. Negyedévre 2 ft 50 kr. Egy hónapra 1 ft.

Hirdetési díj: öt hasábos petitor 5 krajczár. Nagyon terjedelmű s több ízben megjelenő hirdeményeknél leengedés történik. Bélyegző minden hirdetés után 30 kr. Nyitási költségek minden sora 20 kr. A hirdetések szerkesztés irásában vételek fel.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ. 1. lélet. 3. szám. Vasárnap okt. 11-én 1874. adatik:

KÉT PISZTOLY.

Eredeti népszínmű dalokkal, 3 szakaszban. Irta Szilágyi Jenő. Zenei Szerkesztő József. (Hendező: Egyfű.)

1. szakasz: a fű. 2. szakasz: Sobri. 3. szakasz: Statárium.

Table with 2 columns: Színész név, szerep. Includes: Szirtfői báró, Lenke, leánya, Bájkeresi, ének- és nyelvmester, a bárnál, Váradi, gazdag földesúr, Porlák, főbíró, Vidrai, esküdt, Stein, sópántárnok, Luiza, neje, Orska, fűcskájuk, Jókay postamester, Szerena, neje, Hugli, borbély, Bibi, neje, Osz, táblabíró, Köcsög Marci, halász, Rósi, felesége, Sobri, Bendi) révések, Ferkó, Nagy) haramiák, Nagy) haramiák, Daru Gergely, pandurhadnagy, Piros Pista, Gyuri, Togyer, Lőrincz, Márton, Petike, Társalkodó, Lenkéné, Stuczli, borbélyegény, Kondás, Fia, Uri vendégek, Inasok, Lakadalmosok, Haramiák, Pandurok, Rablók, Bálné, Történik egy vidéki székfőnöki és könyvelői a Balaton mellett.

léte az illető megkeseredett hazánkba: különben ha fáradságot vett volna magának, leszállani a förtől polozól a közönséges halandók sorába, hogy csak észszerű érvelés s tisztán hazafias lélek sugarta indoklásai egybevetése után tárgyalja, szenvedély és elfoizottság nélkül hozhassa meg ítéletét: ökövetlenül maga is rá jött volna, hogy bizony nem egyéb az, egy nagy vidék egy színezett és rokonérzelmű polgárainak életerős s épen azért a siker magyart magában hordó oly mozgalmánál, mely oda van irányozva, hogy most, midőn lehalló félen vannak azon elkorhat korlátok, melyek őket a feudális korszakban egymástól elkülönítették, a mindnyajok felőzása szerint legalakalmosabb központban összerolla, mind magok, mind a közös haza érdekében minél könnyebben érvényesíthessék jogos igényeiket. Emuiben áll a titka az egész mozgalomnak, ha ugyan titoknak lehet mondani azon mozgóztó erőt, amelyet csak azok nem akarnak meglátni vagy megérteni, akik a történelmi emlékek tárába el-tételle megérett maradványok tákolgatását óhajtják, vagy azért, mert az új idő színeinek csipesebb lengedezésével elavult szerepök nem igen állja: vagy azért, mert attól fének, hogy az átalakulás alkalmával járó élénkébe sűrűlőlés közben, a küzdelem telong újabb nemzedék által tyuksemek letaplatódnék. De lázongásról bizony szó sem lehet ott, a hol a közügyek megvitatására törvény által feljogosított polgárok, az alkotmányos gyakorlat korlátain belül, minden törvénytelen eszközök mellőzésevel, nyugodtan, időmondan tanácskozással az ellenérveket is meghallgatva, egyhangulag állapítják meg azon körvnyű szöveget, melyben az új megye alakítását tüzetesen indokoló kérelmek meghallgatásait s nyelvelembe vételét szorgalmazzák. Lázongásnak azt szoktuk nevezni, mikor egyesek oly célból egyesülnek tömegbe, hogy azon törvényes korlátokat, melyek a közjót védelmére felállítják, büntetésre méltó önzésből, a társadalom érdekeinek keresztlé gázolva lerombolják. A ki a Hajdumegye szervezésére irányzott teljesen correct alkotmányos mozgalmat lázongásnak keresztelt: arról tisztában lehetünk, hogy még most, az idvősségek 1874. évében, 26 évvel a közjogi átalakulás után is a rendi előzők mértékével meri a közügyek diltójt: s a felséges néphez nem igen óhajt többet látni, mint oly eszközt, melynek feladata tovább nem terjed, mint véres verejtékével támogatni a magát lejárt tehetetlenséget, a táblabíró világ halványuló dícsőségének galvánisítására.

rói dícsőség vége felé pislogó mécsesse még egy párszor lobbot vethessen. — És az a leg-boszantóbb az egészben, hogy ezek az ember-kegelmények nem közjogi intézménynek, hanem magánjogi erkölcsi személynék, a területen lakó népet pedig a vármegye főzéhez kötött jobbjátságok tekintik: s valahányszor államkormányzati celszerűség tekintetéből idvőssé jövők kezdeményezése jön szóba, keservesen feljajdulva históriái jogra hivatkoznak: nem gondolva meg, hogy a nemzet maga van hivatala gyártani saját történetét: s hogy a törvényhozásnak, ha az ország politikai beosztása a vasutak idejében a szükségesnek többé meg nem felel, a szent István idejében szer-vezett megékét gyökeresen átalakítani nem-csak joga, de feladatából kifolyó szent kötele-sége. Nagyon jól tudják azt a husz fazekakat féltő családok, hogy ha a rozmtat gépezetből csak egy rozslás szeg kiesik is, az egész esz-kerző avas portéka összerogyásától félhetnek. Ösztönszerűleg érzik, hogy a me-gyék új szervezésével századok óta nagy ügyvel bajjal megörzött praepo-tentiaja a tüzhely közelébe főközött cotériá-nak ökövetlenül megbomlik, s a megbotmlott óstaságának nem lesz elég ereje és tekintélye arra, hogy az új kerethe helyezkedés alkalmá-val az értelmiséget oly következetesen s kiné-letlenül háttérbe szoríthassa, mint azt eddig a maga jobboldaltát az ország nagy kárára megselekedni elég önző és szemérmelen volt. — Ösztönszerűleg érzik, hogy a polgári elem avakokra nőt: hogy ez a polgári elem van hivatala azon közép osztály feladatának telje-sítését elvállalni, mely minden egészséges szer-vezett államban a fenartató erőt képviseli: s a helyett, hogy észáveszen ezen elemhez eszta-kozniának, s azzal karöltve haladnának: ellene tozsalakodnak: s nem látják be, hogy ezen szímalombarcz még meglévő csekély erejüket is előbb utóbb kifogja meríteni: s teletlen, a dicse-telenül élevezettek fölött, a förtőelem min-den sajátalkozás nélkül téredn napirendre.

Nem szeretjük a kellemetlen elméletet egyes esetekre alkalmazni: mert valamely be-nyolodott ügy kiegyenlítésének nem a legjobb módja az úgy is megkeseredett ellenfelek ke-délyét még inkább elkeseríteni: de mikor az alkotmányos correct jogos törekvés érvénye-sítésére irányzott: s a törvény korlátain túl nem csapongó mozgalom lázongásnak cimez-tek: még sem lehet elhallgatnunk, hogy, ha ti-gyelemesen kutatjuk, a Hajdumegye létreje-vésétől oly szenvedélyesen ellenző tábor ellen-szenyének hucslát is a polgári elem első-ből-désétől s érvényre emelkedésétől remegő táblabíró faj lomdarában lehetne egész bizo-nyossággal feltánni.

Azok a községek, melyek megmúva a táblabíró gazdálkodást egy Debreczen körül so-razakozó akáro megye keretébe vágyakoznak, s ezen szándékokból nemcsak titkot nem csinál-tak, hanem érvényesítésre végett minden lebe-zésél, és megfélemlítés dacára is dicserendő bátorsággal minient elkövetnek, csaknem ki-vétel nélkül vagy nemes, vagy szabad, vagy oly volt urberek, kik csak névleg voltak ur-hatalom alatt, de csekély taxa mellett önálló életet élve, soha 1848 előtt sem láttak földes-mat: tehát akkor is körülbelül a polgári elem-höz voltak számíthatók. Ezen nagy és vagy-onos községekben a tudományosan képzett ér-telmiség nem is számítva, a falusi előjáró-ság minősített jómódú polgárok közt is nagy számmal vannak oly emberek, akik a közigaz-gatási ügyek körül szükséges tárgyközösség dol-gában is bátran megmúvalhatnak egyik másik szolgabíró ural egy gyékényen: tehát nagyon megérthető, ha eltekintve a földrajzi helyzetől s egyéb számtalan indoktól, már csak azért is hó vágygál számítták a napokat az új me-gye létrejöttéig, hogy megszabadulva a telet-telenség hivatalból köteles élelemzésének kel-lemetlenségétől, és a közügyek folyására a mi-att ereszkedő ködös állapottól, oly törvény-hatóság közelébe léphessenek, a melyben az egészséges polgári elem képzett fiából kike-rielő mozgóztó erő magasabb fogalommal bi-

Budapest, okt. 8. Hogy szereti hasonlatossággal éljünk, ab-ból a miből lehet jó bort vánni, a melyik olyan tüzösen forr, hogy minden lépten-nyomon hévérezni kell, hogy ki ne fasson. Jó jel az a tüzös forrás, annak a jele, hogy sok benne a szesztartalom. Annak a tervezett Hajdumegyének is, Debreczen székelyével, nagy erős a forrási processusa: olyan erős, hogy szaga az orrát kezdé tekerni a szom-szédnak: sőt amint a „Debreczeni Ellenör"-ből olvastam, egy fúr ezt a forrást lázongásnak is szeretné elkeresztelni.

Ami a hazai ügyek jobbra fordulásáa vetett erős hitteket kellene megtagadnunk, hogy ra-gaszkodást éreznünk egy oly testület iránt, mely a maga idejében helyét emberül megál-lott s az akkori viszonyok közt feladatát dícső-ségesen teljesített nevezdék elcsenévészett, mert az idők fejlődésével lépést tartani nem képes epigonjai által leányozva, már már egy onladoszott várhoz kezd hasonlítani, melynek roskadozó falai körül a szabadalmozott tudat-lanság foglalja el az örömlődásokat, nehogy az új idők egészségesebb szemle behatolva, az egreduralmat féltő tehetetlenség elszórt ke-zében a kenyének botja ottéressék. És még is keservesen panaszkodnak a népnek a köz-ügyek körül észlelhető részvétlensége fölött: mintha bizony egészségeses vajú emberek gyö-nvőrsége telhetnék benne, hogy maga józán-tábról egy kis poshatat körházi levegőt szívhas-szon: csak azért, hogy a megfektetett járnáve: az iszapha még jobban betaszógnál segítsen: s malombeli munkára vállalkozva pazarolja anyagi és szellemi erejét, csak azért, hogy a táblabí-

rád nem feladata teljesítéséről, mint hogy egy irnok eszejárása után immel ámmal dö-böztessen a közkormányzat csikorgó lektikáját. A megyei ivadéki pedig nemcsak azért iszonyo-dik egy ilyen eminerent polgári elemekből ala-kuló, a hétszilvács osztálytól teljesen meutes megye létrejöttétől, melyben a nemesség is a polgári színezettü szorgalmas munkás, gyarapodásra törekvő elemhez számít, mert vármegyejéből egynehány községet elveszít: ha-nem a noli coram pluribus elvéből kiindulva ellenzi azt leginkább azért, hogy a régi vármegye boldogságának további elvezetése hi-vatott misera plebsnek a szomszédban rossz példa ne adassék: mert tartanak tőle, hogy ha azt látják, miszerint Hajdumegyé-ben a polgársági sorából kikerült értelmiség az önkormányzati teendőket emberül meg tud felelni, s a közügyek nem dözögve haladnak: az ő hívek is ilyen forma kísérletre találnak fanyalodni: s akkor vége lesz a jó időnek: s a közeptanoda megyédk osztályból haza származottat urieskák aprólekes ismeretének ke-lete lassankint alászárván: a dícsősök ivadé-ki még jobban elvahalodnak.

Mig a kis nemesség a polgársággal össze-sorúlván nem alakít közeposztályt, hanem kül-ön állásba húzódva sülök, s az ország nagy kárára, a közigazgatás kizárólagos kezelésére kacsingozik: addig az ország közügyeinek jobbrafordulását alig remélhetjük. Az itt jelzett önjártást pedig nem igen teljesül addig, míg a megyék ne nyúl hozzá a dolgok markolái a tör-vényhozásnak előbb utóbb, ha azt nem akarja, hogy az ország elcsenévészessék, felkeli frissi-teni a törvényhozások megsürdött vért mindenféle érckenye mütéttel, hogy életerős elemekkel felbresszessék a részvét: s bizonyo-sak lehetünk benne, hogy egy erőteljes rázásra a kaledonskop színei megfogtak változni.

Igy vagyunk meggyőződve, s azt is hisz-szük, hogy ezen meggyőződés országzerte utat tört már annyira, hogy a nép akaratát a táblabíró világ kényelmére azon halgatni nem lehet: s a polgári elem érvényre juttatása az országunk azért is érdekében áll, mert mihelyt ez a megyékben az öt illettó tért elfoglalhatja az országgyűlési képviselőválasztások is más eredménnyel folynak le s a törvényhozó tes-tület is más arcot öltend.

A „Debreczeni Ellenör“ tárczaja. A MEGCSALATOTT NŐ BOSZUJA. Amerikai regény. (Folytatás.) November harmadikán délutánja volt, midőn miss Bourdon, Kent-Farumból könnyű kocsián a városba hajtatott, hogy a mr. Gilbert által rendesen küldött váróvárt csomagot a postáról elhozza. Az idő reggel óta sötét és szeszélyes volt. Megkapván csomagját, néhány kereskedőhöz, s ösmerőséhez látogatott el, s még midőnt házaérkezett, este lett. A hadvány hold rongyos felhő tömegek közt bujdosott és a vi-har, ivóított az utakon. Elhagyatott barátság-talan utazás volt de a vén által a kocsi előtt alva sem tévesztette volna el az utat, és No-rina dolnoki kezdett. Alig volt már egy negyed mérföldnyire háztól, midőn a hó föllett he-gyének kezdé s nyertve egy az uton mozdulat-lann fekvő homályos hosszú alak előtt, félénk reszkéssel megállott. Norina kihajolva a koc-siból letekintett. Egy férfi alakját, meredten és némán arcon fekvé, látta az uton beverni. Részeg volt-e, vagy halott? Egy pillanat alatt kinyitott a kocsi, s az alakhoz közele-dett. Vér nedvesítette át ruháját, s vér festette vörösré az utat. Norina felfordította arcát, s a hold árvetette halvány sugarát. Ugylát-szott, mintha meg volna halva — szeméi le-cskva — az élet és eszméjét eltűnt.

Tizenöt perczel később Thordyke Lőrincz ment Kent-Farumban egy csesinos szobéc-kában festült. Eszter néne és Norina mellette, míg József bátya a lovakat befogva az orvos után sietett. Minden fáradságuk, hogy eszme-létre hozták, eredménytelen volt. Arca má-rvány fehér, teste jég hideg, — és így tekintett először Bourdon Norina, nagy részvéttel szívé-ben — ama részvéttel, mely oly közeli rokon-ságban van a szeremmel — Thordyke Lőrincz szep, vézetteljes arcára. Ejjel, sötétségben és szerencsétlenségben jött e házba, hasonlóan egy oly férfinak, ki-ről meg van írva, hogy maga után még na-gyobb sötétséget fog hagyni.

IV. A joggyűzész intése. Mr. Gilbert nem tartotta felette sür-gősnek, barátait Kent-Farumban újra meglátogatni. Már késo délután volt, midőn lassu léptekkel a házba a falu esendes utóján. Ugy is elég unalmasan folytatta a napot, figyelve a szálloda ablakából az utcán elemek egyhangú lépteire. Ebből után vévé kalapját és fejszójét, s ké-nyelmesen haladt az uton az általa ösmeretes hely felé. Késő déceMBERI délután volt, a felhő-takart égből közei vihar kitorését jelentette. Néha-néha egy hópehely szállingózott a leve-goban — hideg szél fuji a tenger felől — az ut elhagyatott, a mező hóval takarva — és ut nekki úgy tetszett, mintha Norinával csak tén-nyen bolyongott volna itt. Ifjúkorát látta vissza-térni, midőn Norinát megszerette. Ha akkor kérdést intéz hozzá, ki tudja, minő feleletet

dát hiált. Itt ülni és Thordyke Lőrincz szeméire bizalmasságot látni, és hallani, a mint ot „Norry“-nak nevez, ez a legnagyobb mérvben elkeserítette őt. — Nincs nádm szivartárczám, és ha itt volna is, nem tudom, vajon megengedem-e a rendes hídelemnek, mely névben átadását, hogy őt itt szivarozni engedjem. Mit mond orvosa, meddig fog még betegsége tartani, hogy innen eltávozhassék? — Oh, még egy néhány hétig nem. At-kozott egy ficzomódás volt, azt mondhatom onnek. De miért kérdezi ezt tolem? Jelenté-ken szeméivésésem még nem érdemes kegyed figyelmére mr. Gilbert. — Uram, az ön nagybátyja nekem ha-rátom, — viszonzó az ügyész, — és nem sa-rentém, ha az ő részéde. A legkomolyabban ajánlom önök, hogy bírja meg nekki szomorú helyzetét, vagy a legelősi alkalomnál magam tudósítom eről. — Azt teszi ön? Milyen jószág! De vajlon nem kár-e, hasztalanul ol, sok alkalmatlanságot magának okozni? Azt kell himem hogy mr. Darcy Hugó ott mintegy felhatal-mazta cselekedeteim felett rendelkezni, de nem tudja ön, hogy huszonhat évvel elegendő idosok vagyunk arra nézve, hogy zabolára többé ne legyen szükségünk? És mit akar ön? Hisz azt nem kerülhettem el, hogy Lydyard Tom meghívását elfogadjam vagy hogy lovam megbokrosodását megakadályozzam. Nem ker-líthettem el a karom és csipóm kifeczomódását, valamint nem tehetek arról, ha ily két ápoló-nó mellett, mint miss Kent és miss Bourdon, magamat a hetedik égben képzelem. Ne legyen

on oly balga, Gilbert, Norina, gyermekem, na-gyony kimerültem a sok beszédtől. Miért nevet ön? Kérem, sziveskedjék nekem pipát és tü-zet hozni. Miss Bourdon, mosolyogva az átmenet felett, gyorsan felemelkedett hogy engedelmess-kegyék, az ügyész szintén felállott, de vad haraggal. — Engedje meg, miss Bourdon, hogy is-tenhozzadt mondjak kezeyedek. Ma este visz-szatérek New-Yorkba. Mielőtt elmennek be-szélhetek-e még nagybátyjával? E kérdésnél az ajtó megnyílt, s Eszter néne lépett be. — A mint a csarnokon keresztül jöttem, hallottam az ön hangját, mondá. — De csak nem fog bennünket oly gyorsan elhagyni? — Nagyon sajnálom, hogy azt tennem kell, üzletem sárgosot vitja visszatérésem-re. Csak annyi időm van csupán, hogy önköl-t elbucszazzam, s nyvével egy szót szójak. Hol találhatom őt? — Valószínűleg az istállóban, majd eiki-sérem ott óda. — Köszönöm. Isten ömel miss Bour-don. — Kezeik ismét találkoztak. Norina kínézése zavart és szomorú volt, azonban nem kérte Gilbertet a maradásra. Mere testjárást téve mr. Thordyke előtt, elhagyta a joggyűzész a szobát, hogy Eszter nevet kövesse. (Folyt. köv.)

déli részén levő kivégzési helyre indult meg a beláthatlan sokaságú néptömeg — elől a tüzelők zenekarával s Damjanics Jánosné kocsi-jának kíséretében az általa készített 13 halál-fős gyász-zászló előlvetve mellett honvédek lépdéltek az ezernyi néptömeg által elrejtett gyászhegyre: — hol ismét honvédek foglalták körül a drága hantok fölé csak mostanában emelt egyszerű síremléket, hol lelket és szívet-rázó beszédek tartatva a szokatlan énkéle mellett — hagyták el a szentelt hantokat.

Igy lön megünnepelve a gyászos esemény negyedszázados évfordulati nagynapja, melybe egytelünk tevéleges részvétel, hogy mily rokonszennel találkozott mind az országos központi és vidéki honvédegyletek, mind különösen Arad város hazafias lelkiületi közönségének fényes tanúbizonysága azon határtalan szíves részvétel, — azon előzetes és vendég-szerető ellátás, — mely honvédeinket elárasztotta. Azon meleg szavakkal nyilvánult színtelen hazahívó üdvözlést, melyet városunk közönségének szíves részvételre küldöttek. — honvédek nézve pedig azon megtisztelő elismerés, hogy az országos honvédegylési felelős-csoportjába honvédeinket is felvették hajította — mint a melynek mindenesetre érdekelt felelős-pontját fogja képezni — s megörökíteni ezen nagy nap emlékeit — melynek megünnepelésére Arad városának díszközössége részéről pedig nemes másra — mint a szíves fogadtatás és határtalan vendégszeretetét — köszönetünket nyilvánítani Arad város nemeseleki polgárainak, a honvédegyletnek s az egész városi közönségnek.

cen, hol a házak megrendültek s az ablakok betörték, egy idősebb asszony rémületében meghalt. Az állatkertben a majomház összedült, a madárház megsejtült, a tevéké szintén, s valamennyi magasabb épület s lakói megérintették a rázkódást. De legtöbb kárt okozott a robbanás a városi oldalon. Valamennyi ablak betört, kárakatok és ajtók ki lettek szaggatva. Ajtók, butorok ezer meg ezer darabra törtek, nagy nehez kocsi-színkapuk, melyek erős vasrudakkal voltak elrekesztelve, betörték. Egész házoldalak dobtak le. A lakosok menekültek a házakból, de veszélyesen senki sem sérült meg. Némelyek az alomból felriadva, s az ablakhoz szaladva, azt hitték, hogy London közepén föld-rengés van, mások meg, hogy közel valahol vasúti összeköttetés történt. Úgy tetszett, mondá egy messze Hampsteaban lakó ember, mint ha két mozduy ütököt volna össze, s a kocsi egymás hegyibe rohantak volna, borzasztó robajjal. Még 3 mérföldtől távolban is megéreztek a rázkódást. A robbanás színhelyének környezete különös képet nyújtott. Hálósapkás fejek voltak a kitört ablakokban láthatók, majd háioruhában futottak az emberek ki az utcára, hol ismét összekapkodott öltönytárukból burkolt tarka alakok voltak láthatók. Rendőrök, tuzóitok, katonák rohantak elő, s még sokkal 6 óra előtt száz meg száz megmúlt s reszekelő polgár állott az esemény színhelyén. Ez alatt a „Ready” gozós magával vitte a két sértesen deréglőt az 5-ik számú deréglőt Camdenben fogták ki.

A robbanás okát, vagy az általa okozott kárt csak találni lehet. A gozós egy kiszáradt szikrája bekapkodott valahogy, egy kis elszórt lőpor, vagy valaki palizhatott. Ily eset történt már gyakran, s legközelebb is tetek jelentést azon gondatlanságról, melyel Londonon keresztül, nemcsak vízen, hanem csónakon is szállítják a lőport. A felszállított kár százezer font sterlingre mehet. A hidat teljesen újra kell felépíteni, s ezenkívül az apróbb tulajdon kár végtelenen nagy mennyiségű rug. Legcsodálatosabb s szörnyű romboló veszedelmében az, hogy aránylag kevés emberrel esett áldozatul. Ha szűkebb terepen történt volna a robbanás, mint a „Regent's park”-ban, hol a legközelebbi épületek 100 yardnyira vannak, e tekintetben sokkal sajnósebb következménye lett volna a szerencsétlenségnek. A robbanás szele némi helyt, hol akadályokra talált, más irányt vett, s helyenkint ugyanazon soiban kiskizh meg van sérülve, a másik sértesen. Más-hol ismét nem látszott a szél irányja szeszélyesnek, hanem csak a magasabb épületeknek ártott, míg az alacsonyabbak illetlenek maradtak.

Hogy ki felelős a károktól? Ez a kérdés, melyre bizony nem igen lehet a felelet kiejtő. Egy ur, megkérdezték bizonyító társulati ügynököt, azt kapta válaszul, hogy a társulat ilyenmő károktól nem felelős. Egy törvényszéki ügynök, azon kérdésre: nem volna-e ajánlatos a károsult személyeket gyűlésre hívni össze, hogy károkat felszámítsák, azt felelt, hogy ő egy pennyt sem szándékozik a dolgra költeni. Ő azt hiszi, hogy a „Grand-Junction-Canal” társulat csak azon esetben lenne felelős, ha a fölrobbant deréglő az övé volna, s akkor csak úgy, ha a hanyagságát lehetne rábizonyítani; s hogy lehet ezt bebizonyítani, mikor a deréglő volt emberek meghaltak? Csakis a deréglő vezetője ellen lehetne kártérítést igényelni, de ez meglehetősen nehézkes. A társaságunk törvényes joga van, ha neki tetszik, csatornáján lőport szállítani. — Furcsa volt azon sokféle találgatás is, melyre egyik-másik ember a kitérés után jutott. Földrengés és menyköcsapás volt a legtöbb ember véleménye, míg sokan légszerű robbanásnak tartották. Némelyek az „Albany Barrack” raktárát hitték a baj okozójának. Egy szolgáló, gazdájának azt kiáltotta be, hogy „az állatkert fölrobbant!” — Egy ur ember pedig, ki azelőtt való nap költözött a szomszédságba, a mint ablakai bezúzódtak, azt mondá féltelmesen feleségének: „no, ha St. John's woodban ilyen nagyon fu a szél, jó lesz kihurcolkodni.” (Jelen közlemény térszűke miatt legtöbb számból kimaradt. Szerk.)

Az ígérlet csak szép szó.

Ugy értesültünk, hogy a makadamirozott utak utolsó collaudatiója alkalmával utasítottak a városi főmérnök, s ez kötelességéből folyólag szíves is volt megígérni, hogy kiválasztván egy utcát, megmutatja a kíváncsi közönségnek: melynek is kellene hát lenni az igazi makadám utnak, hogy az ember elmondhassa róla: ez már igazán jó út, megérdemli azt a nagy költséget, a mibe került, s mibe fenntartása kerülend.

Örömmel láttuk, hogy a mintául kiválasztott ut mellékre nem sokára az ígérlet után, oda is hordattak az ut igazítására szolgáló tört köcsört. E rakományok nem épen a legjobb helyeket foglalták ugyan el, a meny-nyben esős időben az ut melletti meredek helyet, mely pedig a víz lefolyására szolgálva elgátolják, node azt véltük, hogy e körtmélék úgy maradt ott örök időig, s aprónként felhasználtatik. Még eddig nem úgy történt: száraz időben két hüvelyknyi porréteg, esős időben ugyannyi víz, vagy sár fodi a koutat, a körtmélécsoportok pedig ott ácsorognak a megrekedt csóviz kelto szomszédságában, varavávitása a munkás kezéket.

A legközelebbi eső adott a mintául csapadékot, mely láncú szemmel is láthatólag meglibelláta az utak gödrét és hiányait; de az utkaparóknak, kiknek ez utak folytonos igazítása lenne kötelességük, s kikből bizonyos szám — ha jól emlékszünk — már a múlt őszi költés előirányzatba felvételét, meg eddig árnyékát sem láttuk.

Hogy a makadámotak nem városba való, ha csak folytonosan nem tataroztatnak, azt régen tudtuk; de ha már megvan, a leg-nagyobb gondal ápolandók, mert másképp örökös por vagy sársejkeké válnak.

Lássunk már nehányat azon utkaparók vagy igazítókiból legalább mintául, — lássunk már egy kis utdarabot, mely mintául ígérték, hogy milyennek kellene lenni a jó makadámotak; mert még eddig a ki mintául akar látni, kénytelen a budai Albrechtutat megtekinteni. — Szóval, vátsuk be az ígérletet.

Debreczeni színház.

— Csütörtökön, okt. 8-án adatott Szilgiet 100 aranyat nyert 3 felvonásos vígjátéka „Udvári bolond.” Az est babériján négyen osztózkodtak, u. m. Balázs Ilika, ki Deodátia szerepét igen kitűnően fogta fel, s személyesítette. Kapott is tapsot eleget. Horváth Hancsikja eredeti sikerült alak volt, s a hálás fiatalsg minden lépte utnyomon kifejezte elismerését e jó komikusunk művészi játékát. Töröknek Jusztinkáját már ismerik t. olvasóink, ő ma is kedves, szeretetreméltó volt mind Egidy Petőt személyesítette, sok humorral, s tulzást nélkül. Mándoki ma nem volt hangjánál, s ehhez néha egy kis emelkedési hütlenség is járult. Zöldi meg teljeseen rekedt volt. — Az össze-eladás kiélegett, s a meglehetősen számban megjelent közönség az egész est folyamán kitűnően mulatott.

HELYI HIREK.

— Az aradi vértanúk gyásznapjelyét, melyet okt. 6-káról a helybeli honvédek közül többen voltak távol az országos gyásznap miatt — elhalasztották: ma tartották meg a rom. kath. templomban. A gyásznapjely reggeli 9 órakor vette kezdetét, mely alkalomra, a város értelmisége jelentékeny számban jelent meg. A városi hatóságok is szépen voltak képviselve. Általában lehet mondani, hogy az aradi vértanúk gyásznapjelyénél nálunk a kegyelet sohasem nyilatkozott ilyen tömeges részvételben. Az októ. 6-án felállított ravatal a legnagyobb fényben volt kiállítva s inposans látványt nyújtott. Ott volt a 13 vértanu arczképekarnoka babérszörnyal körül szöve, melyet Vass Pálné asszony készített e kegyeletos alkalomra: ajándékozta meg koszorúkat: Kornizs Györfi Bertá grófnő s Grell Györfi Róza bárónő saját kezűkkel fonva meg a virágfüzért, mely füzér, közt legnagyobb fényt

terjesztett azon kötelék, mely a virágokat egybefonta: a honleányi kegyelet. Kacsokics Iváné ajándékozta a harmadik koszorút, mely soha el nem hervadó virágokból kötöttet, mintegy élénken példázva azon honszerelmet, mely szívében olthatatlanul ég. Megindító hatást gyakorolt a lélekre, szívre a ravatal kinézése, melynek gyászos pompáját az elősorolt koszorúdíszítésen kívül nagyban emelte a dusan környező viaszgyertyák fénye s a nemzeti zászlók özőne. A ravatal körül a tizenhárom egyenruhás 48-as honvéd képezett díszőrséget.

— A gyászteremtást Iluzli Károly kis prépost végezte négy segédlettel, a mikor is Engesser Mátyás gyászmiséje szívmelőleg adta elő. Az énekkarban a következő urak működtek közre: Heine Vilmos, Szép Lajos, Dalnoki Béni, Steinaecker Sándor, Berni István, Láng Boldizsár, Nachbar, Kerékgyártó Sándor, és Makucz József. Az énekkart Szenő József vezette, Travnicsek N. végzővén az orgonakísérettel. Az egész ünnepelt emelkedett hangulat jellemezte, s minden jelen volt hallgató megindultan hagyta el a szentegyházat, hol ma az elköltözött vértanuk lelkeiért újabban bemutatott a rendes engesztelő szent miséldozat.

— Bartal miniszter. kit ma várt városunk hatóságai, csak e hó 20-án fog városunkba megérkezni.

— Az iskolai év ünnepélyes megnyitása, a szokásos isteni tiszteltet ma d. e. 8 órakor történt meg a ref. főiskola maternében.

— Azon koszorú, melyet Kornizs Györfi Bertá grófnő s Grell Györfi Róza bárónő a vértanúk gyász ravatala díszítésére ajándékoztak: az emlékképek honvédeinkre tüzetett föl a gyászú népely bevegése után. Kacsokics Iváné urholgy koszorúja pedig, mivel hervadtatlan füzérből kötöttet — a templom díszére maradt.

— Hymen. Tarbay József helybeli óraület tulajdonos és Kulesár Erzsike kisasszony ma esküdtek örök hűséget egymásnak. Áldás és boldogság kísérje ez őnzetlen szerelemből kötött frigyét.

— A helybeli kereskedő ifjak önképző-egylete vasárnap október 11-én d. u. 3 órakor az egytel helyiségében évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok ezennel meghívattak. — A választmány.

— Géressy Kálmán és Nagy Pál főiskolai ut tanárok hónap délelőtt 10 órakor tartandják a főiskola maternében székfoglaló beszédeiket. Mely ünnepélyre felhívjuk a nagyérdemű közönség figyelmét.

— Maghivás. Géressy Kálmán és Nagy Pál főiskolai tanárok hónap okt. hó 11-én d. e. 10 órakor fogják a főiskola maternében székfoglaló beszédeket megtartani. Mire az egyháztanács is meghívott. Mivel a meghívást csak kapván ezt rendes uton nem közöztethettem, kérem ezt az újdonsági rovataban megemlíteni, s az egyház tanács urakat minél nagyobb számban megjelenésre bizdatani. Az összegyűlés 10 óra előtt az egyház gyűlés termében fog történni, hanem aztán testületileg fogna az egyház tanács, a főiskolai maternében, az ünnepélyen megjelenni. Debreczen, 1874 okt. 10. Armós Bálint.

— Egy vig ficzko azzal mulatta magát az elmúlt éjszakán, hogy az utcákon fel s alá járva az ablakok üvegtábláit beveregette. Már sok ablakon nyilatkozott romboló szeszélye, míg nem végre ártalmatlanná tette az óráját.

— A szinlaposztóknak nem ártana a színházal erőlyesen meghagnyi, hogy a mellékutczákra is vigyenek szinlapokat. Hallottuk, hogy nagyutczán is egy háznál több izben sürgötték az arra járó szinlaposztót, hogy pontosabban teljesítse kötelességét, de a felszólítás nem tette meg a kívánt eredményt. A szinlap maig sem kézbesítették. Azért hozzuk ezt nyilvánosságra, mert a színház pénztára közelről van érlekezte általa.

— Egy szabadságos katonának nagyon meglestett egy rikító színű selyemkendő a piaczon, melyet egy anyóka árult; s addig serpetelt ottan körül, míg egyszer csak a kendőt megragasztotta s épen már elakarta tüntetni ruhája alá, midőn a rozsl sikerült boscoi mitét egy kandi rendőrt által felfedeztetett, ki a tolvajt menten elintette; és ez a büvészet

mozzanat sokkal jobban sikerült a konstablenek, mint a katonának.

— A debreczeni iparegyesületi takarékos hitelintézet pénztárforgalmi kimutatása az 1874-dik évi július, auguszt. és szept. havi 3-ik évnegyedről. Bevételek: Pénzkészlet június 30-án 2247.31. kifizetett váltók 104.549.39. kifizetett előlegek 1411. kamatok 4373.24. részvénytörke 2820. ennek késedelmi kamata 299.17. alapítási költség 155. betét 13783.61. érczpenz eladás 460.49. értékpapir eladás 812. szelvény eladás 6.98. nyomtatvány 3.28. szelvény előleg átiratási díj 8. perköltségmegtérítés 4.50. jutalék 22.95. váltóviszleszámitolás 43299. különbözök 3317.94. előleg bélyeg 16. kezelési díj 172.50. összesen: 179.589 frt 36 kr. Kiadás: Tiszti és szolgálati díj 1214.97. lezámitolt váltók 122351.71. lezámitolt előlegek 6236. kamatok 722.74. felszerelés 11.83. üzleti költség 164.16. lakbér 200. betétből visszafizetés 19482.92. érczpenz vásárlás 159.30. értékpapir vásárlás 707.14. szelvény 4.80. üzleti könyvek 37.39. előleg bélyeg 16. napi-biztosít. választmány álési díjak jan. 1. jún. 30-ig 846. perköltség 7.32. jutalék 3.10. viszleszámitolt váltók beváltása 22560. különbözök 1846.53. pénzkészlet szept. 30-án 3017. 46. összesen: 179.589 frt 36 kr.

— Iskolai értesítés. Folyó évi október 20-án a debreczeni kereskedelmi közép tanoda helyiségében külön könyvtelvi tanfolyam nyitattik, felnevelés részére melyben 4 hónapra át, esti órákban, 8-9-ig, hetenként négyzer kettes francia és olasz könyvtelvaltonal összekapcsolásban a kereskedelmi szántan, a váltó-joztan és kereskedelmi levelezés alaposan tanítattnak. Az összes tanfolyam tandija 20 frt o. e. A helybeli kereskedelmi vasárnapi iskola III-dik osztálybeli tanulók ezen tanfolyamot dímentesen látogathatják. Beiratások napokint d. e. 9-12 óráig, délután 3-5 óráig eszközölhetnek. A tanodai igazgatóság.

— A lutris boltot, mely Antalffy Lajos szivarüzletében volt elhelyezve a piaczon, sokan keresik a régi helyen. — Ez azért, mint az lapunkban már említve volt, Szies Antal lotó-győjtő által a városkésza alatt czelegett utcára, a volt Tóth Sándoré felbolta betéttet át. — A kapitányi hivatal a múlt hóban szokatlan nagyszámban szolgáltatta át a kir. ügyészségnek a különböző vétéségeket letartóztatott egyneket, kiknek száma ugyanis 29-re ment fel; és pedig férfi: 18; nő: 11; — kik közül embert ölt: 4 férfi; testi sértéssel valódtatik 7 férfi, 1 nő; lopással: 7 férfi, 9 nő; yégre kuruzsolással 1 nő.

— Csütörtökön, az esteli vonattal szállított el A. nevű cs. kir. 39-ik gyalogezredbeli elmozart főhadnagy a temesvári katonai telyódyába.

— A debreczeni kertészeti egylet faiskolájának 1874. évi őszi, és 1875. évi tavaszi névsora és árjegyzéke megjelent, mely csak az eladásra becsótott eseményeket foglalja magában, mintán a gyűjtemény teljes névsora az idén nem nyomatott ki. A megrendelések az egész őszi, tél és tavasz folytán az ügynökkéhez, czelegett-utczán 22. számú házba, intézendők; az oltó-gyalakot csupán febr. végéig rendelhetni meg.

— A métermérték szerint hitelesített gáz-órának Debreczenben leendő alkalmazása tárgyában a földm. ügyi miniszter a városi hatóságot felhívá s azzal a szükséges utasításokat közölte.

ÉRTÉK- ÉS VÁLTÓ-FOLYAM

a bécsi cs. kir. nyilvános tőzsdén

1874 okt. 10-én.

5% metallikus 70.30., 5% nemzeti kölcsön 74.25. 1869-iki államkölcsön 107.75. bankrészevények 989. hitelrészevények 244.75. London 109.85. Magyar földterhermentési kötvény 77.25. Temesvári földterhermentési kötvény 76.—. Erdélyi földterhermentési kötvény 74.50. Horvát-Szlavon földterhermentési kötvény 79.75. Ezüst 103.75. Cs. kir. arany 5.24. Napoleonor 8.85.

Felelős szerkesztő: Szabó Antal. Főmunkatárs: Hamar László.

H I R D E T É S E K

ROTT LIPÓT és TESTVÉRE
Debreczenben.

A FÉRFI DIVATTEREM
Czelekd-utca 2. sz. a.

ajánlja a n. e. közönségnek következő cikkeket:

Fehérnemű raktárából:	Ruha raktárából:	Kalap és férfidivat raktárából:
CHIFFON INGEK 1.20—3.50fg	Egy egész férfi őszi öltöny 15—28 frtfg	Legújabb divatu magyar és német kalapok, NYAKKENDŐK, GALLÉROK és KÉZELŐK, valódi francia NŐI és FÉRFI keztyűk.
Bamburgi ingek 4—10 frtfg	Egy őszi felöltő 12 frttől 20 frtfg.	Mindenféle gyermek-öltöny (3 evestől kezdve.)
Szines Kreton és OXFORD INGEK 1.40—4 frtfg	Egy őszi köpeny (Havelock) 15 frt.	Vidéki rendelmények pontosan eszközöltetnek.
MAGYAR ÉS NEMET labraválók 1.20-tól 3 frtfg		
himzett ingbetétek elyem, batizs és len zsebkendők		
HARISNYÁK		

Kiadó lakok.

Battyányi-utczán 2554-ik számú háznál két rendbeli lakosztály és az utczára egy csinos butorozott szoba kiadó. Értekezhetni lehet csapó-utca 335. sz. a.

Kardos Kálmánnal.
80 5—5

P á l y á z á t.

Debreczen sz. kir. városnál üresedésbe jött segéd levéltármuki állomás mely 600 frt évi fizetéssel van összeköve a jövő nov. havi közgyűlésen fogván betöltetni: felhívattak mindazok, kik ézen állást elnyerni ohajjták, hogy f. hó 19-től nov. 3-ig bezárólag mindenkor d. e. 10 órától 12-ig a főispáni hivatalban, (városkésza) vagy szóbelileg jelentkezzenek — vagy kérvényeiket nyujtsák be.

Kelt Debreczen sz. kir. város tanácsától 1874. oct. 7.

kiá d t a:
Boczkó Soma.
jegyző.

90. 3—3.

Tisztelettel ajánlom a nagyérdemű közönség hecess figyelmébe jól rendezett disznú-áru és norinbergi üzletemet, hol is a legcsinosabb kiállítás

disznúárak

találhatók, mint fa, bór, bekateknő, gyöngyház, elefantcsont, bronz, vas, pagfong, alpaca, chinaezüst, porcellán, teracotta, üveg, gyps müpajir és szaruból készületek.

Kitűnő gyártmányu

ANGOL NYERGEK
kengyel szij és vas, zabola, kantár, heveder, takaró, lovgató és agarászó ostorok. Nagy választékban a legjobb anyagból készült

futószőnyegek,
nemkülönbön finom ágytakarók, jó téli lótakarók barna és fekete. Botos dus választékban.

A legújabb férfi divat-cikkek
mint kalap, nyakkendő, karmantyú, gallér, manchett és chemiesett gombok, sétabotok.

Gyári raktára a legnagyobb választékban Ditmárféle függő, fali és asztali

lampáknak.

Tajtékt és borostyánkő szipkák, pipák és száruk.

NŐI PIPERECZIKKEK
mint valódi francia és angol illatszerek, szappanok, herczegsnóviz, Glicerín toillet és Crème, fopgép, poudre, fészilkődo haj és sűrű fésűk, ruha, haj, fog, köröm és bárszony-kéfék s azokon kívül minden e szakba tartozó tárgyak a legutányosabb áron a nagyérdemű közönség rendelkezésére állanak.

Mély tisztelettel

Jermy Kálmán,
Debreczen, Főpacz Osnakház.

Vidéki megrendelések az összeg utánvétele mellett pontossággal teljesítetnek.